

Zpráva o stavu Unie: Shrnutí projevu předsedkyně Evropské komise

Navrhované iniciativy:

1. Konkurenceschopnost a průmysl

Evropská unie stojí před zásadní výzvou v oblasti udržení konkurenceschopnosti svého průmyslu, zejména automobilového a ocelářského sektoru.

- **Závislost na dovozech:** Evropa dováží klíčové suroviny – ocel pro automobilky či hnojiva pro zemědělce. To ji činí zranitelnou vůči cenám, objemům a kvalitě, které určují dodavatelé mimo EU.
- **Ocel a kovy:** Nadměrná globální kapacita tlačí ceny dolů, což ztěžuje evropským ocelárnám investice do dekarbonizace. Proto Komise navrhne **nový dlouhodobý obchodní nástroj** jako nástupce končících ocelářských ochranných opatření.
- **Otevřenost vs. ochrana:** EU zůstane otevřená soutěži, ale zároveň musí chránit své podniky před **nekalou konkurencí**.
- **Výhody:** jednotný trh, sociálně-tržní ekonomika.
- **Výzvy:** geopolitické tlaky, závislosti, které lze zneužít.
- **Investice:** masivní podpora digitálních a čistých technologií, nový **fond pro konkurenceschopnost**, dvojnásobný rozpočet programu Horizon.
- **Strategické dialogy s klíčovými odvětvími:** automobilky, chemie, ocel, farmacie, obrana, zemědělství – všude stejný vzkaz: zjednodušit podnikání.

Podpora inovací:

- tzv. **28. režim** pro inovativní firmy,
- urychlení **unie pro úspory a investice**,
- cílem je, aby start-upy (kvantové technologie, AI, biotechnologie) nemusely hledat kapitál mimo Evropu.

Snížení byrokracie a financování inovací

- **Omnibusy** → méně papírování, méně duplicit, méně složitých pravidel → úspora 8 mld. € ročně.
- Připravují se další (vojenská mobilita, digitální oblast).
- **28. režim** pro inovativní firmy.
- **Unie úspor a investic** – zvýšení dostupnosti kapitálu v EU.
- **Scale-up Europe Fund** – vícemiliardový fond s privátními investory pro podporu rychle rostoucích firem (AI, kvantové tech, blockchain).

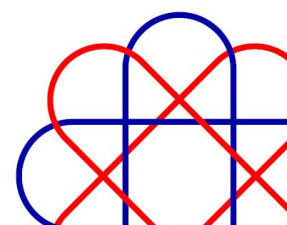
Nedokončený jednotný trh

- Podle MMF vnitřní bariéry = clo 45 % na zboží a 100 % na služby.
- Potřeba politických termínů → **Single Market Roadmap do 2028** (kapitál, služby, energie, telekomunikace, 28. režim, 5. svoboda – znalosti a inovace).

Digitální technologie

- **Evropská AI** = klíč k nezávislosti a konkurenceschopnosti.
- Investice do AI gigafactories
- Spolupráce s velkými evropskými technologickými firmami (AI & Tech deklarace).

 Konkurenceschopnost • Plán jednotného trhu do roku 2028 • Zákon o průmyslovém akcelérátoru • Omnibusové balíčky • 28. režim a Evropský inovační zákon • Balíček evropských sítí • Zákon EU o rozvoji cloudu a umělé inteligence	 Obrana a bezpečnost • Iniciativa Eastern Flank Watch • Plán pro evropskou obrannou připravenost a evropský obranný semestr • Změna nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž • Nová pravidla pro boj s organizovaným zločinem a nový sankční režim zaměřený na pašeráky a obchodníky s lidmi • Revize nařízení o Europolu
 Evropská sociální spravedlnost • Strategie pro nejvzdálenější regiony a Agenda pro města • Iniciativa pro přenositelnost dovedností • Plán dostupného bydlení • Evropská strategie boje proti chudobě • Zákon o kvalitních pracovních místech • Strategie pro rovnost žen a mužů	 Kvalita života • Evropský plán pro adaptaci na změnu klimatu • Iniciativa pro generační obnovu zemědělství • Strategie pro hospodářská zvířata včetně prvků týkajících se dobrých životních podmínek zvířat • Omnibusový balíček na potraviny • Zákon o oceánech
 Demokracie a naše hodnoty • Evropský štít demokracie • Zákon o digitální spravedlnosti • Program odolnosti médií • Protikorupční strategie • Akční plán proti kyberšikaně	 Globální Evropa • Humanitární komunikace • Pakt pro Středomoří • Strategická agenda EU-Indie

Čisté technologie

- **Clean Industrial Deal** – urychlení implementace.
- **Battery Booster Package** – 1,8 mld. € na podporu výroby baterií.
- **Made-in-Europe kritéria** ve veřejných zakázkách → podpora poptávky po evropských cleantech.
- Global Gateway – motivace partnerů kupovat evropské produkty.
- **Oběhové hospodářství** – Circular Economy Act.
- **Industrial Accelerator Act** – pro strategické technologie.

Zelená transformace a klimatické cíle

- Dnes 70 % elektřiny z nízkouhlíkových zdrojů.
- EU světovým lídrem v patentech na čisté technologie.
- V rizikovém kapitálu pro cleantech doháníme USA, před Čínou.
- Cíl 2030: -55 % emisí → EU na dobré cestě.
- Zelená transformace = **nezávislost + exportní příležitost + bezpečnostní rozměr**.
- **2040 cíle**: navrženy 10 let po Pařížské dohodě, pro udržení globálního lidrovství.

Dovoz a ochrana evropského průmyslu

- Evropa je závislá na dovozu (ocel pro automobilky, hnojiva pro zemědělce).
- Riziko: závislost na cenách, objemech a kvalitě od externích dodavatelů.
- **Ocel a kovy**: globální nadkapacita snižuje marže a ztěžuje investice do dekarbonizace.
- Komise proto navrhne **nový dlouhodobý obchodní nástroj** jako nástupce končících ocelářských ochranných opatření.
- EU zůstane otevřená konkurenci, ale zároveň bude chránit průmysl před **nekalou soutěží**.

Konkurenceschopnost = pracovní místa

- Podstatou konkurenceschopnosti jsou pracovní místa a životní úroveň obyvatel.
- **Quality Jobs Act** – návrh zákona, který zajistí, aby moderní pracovní podmínky odpovídaly moderní ekonomice.

2. Sociální rozměr

Zaměstnanost a sociální rozměr

Konkurenceschopnost není pouze otázkou firem a průmyslu, ale také lidí.

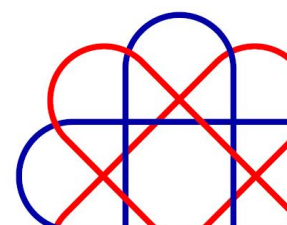
- **Kvalitní pracovní místa**: Komise představí **Quality Jobs Act**, který má zajistit, aby pracovní podmínky odpovídaly moderní ekonomice.
- **Sociální spravedlnost**: Mnoho rodin čelí rostoucím životním nákladům. EU proto potřebuje **ambiciózní strategii proti chudobě**, která má do roku 2050 chudobu vymýtit.
- **Dětská záruka**: Zvláštní důraz bude kladen na ochranu dětí před chudobou prostřednictvím silného evropského závazku.
- Vysoké životní náklady a těžká situace rodin → potřeba řešení.
- **Evropská strategie proti chudobě**:
 - cíl **odstranit chudobu do roku 2050**,
 - podpořeno **silnou zárukou pro děti**, která má ochránit nejmladší před chudobou.

Energie

- Růst cen energií má přímý dopad na každodenní život Evropanů.
- EU rychle stabilizovala ceny během energetické krize a pracuje na **energetické nezávislosti**.
- Je nutné úplně se zbavit **ruských fosilních paliv**.
- Řešení: více obnovitelných zdrojů, jádro jako základní zdroj, modernizace sítí a propojení.
- **Balíček pro sítě** a nová iniciativa **Energy Highways**

Bydlení

- Ceny nemovitostí od roku 2015 vzrostly o více než 20 %, počet stavebních povolení klesl o 20 %.
- Problém je nejen ekonomický, ale i **sociální krize** – zdravotníci, učitelé či hasiči si nemohou dovolit bydlet tam, kde pracují.
- **Evropský plán dostupného bydlení** – první svého druhu, zaměřený na dostupnost, udržitelnost a kvalitu.
- Opatření: úprava pravidel státní podpory, snazší výstavba domů a kolejí, právní iniciativa k **krátkodobým pronájmům**.
- **Evropský summit o bydlení** – zajištění nejvyšší politické priority.

3. Automobilový průmysl

- Auta = pilíř evropské ekonomiky a zaměstnanosti.
- Flexibilita pro splnění cílů 2025 se osvědčila, připravuje se **revize roku 2035**.
- Cíl: **malá a cenově dostupná evropská auta**.
 - E = **environmentální** (čistá, účinná),
 - E = **ekonomická** (cenově dostupná),
 - E = **evropská** (vyrobená v Evropě, z evropských dodavatelských řetězců).
- Evropa nesmí přenechat trh Číně, budoucnost aut musí být vyráběna v Evropě.

4. Potravin a zemědělství

- Evropa má kvalitní potraviny díky farmářům a rybářům, kteří jsou klíčem k **potravinové bezpečnosti**.
- Problémy: vysoké vstupní náklady, byrokracie, nekalá konkurence.
- Opatření:
 - zjednodušení **společné zemědělské politiky**,
 - posílení **příjmové podpory**,
 - **ochranná ustanovení** v dohodě s Mercosurem,
 - posílení pozice farmářů v potravinovém řetězci,
 - revize legislativy o **nekalých obchodních praktikách**.
- Nová iniciativa **Buy European Food** – kampaň na podporu evropských potravin.

5. Vztahy s USA a globální obchod

- **USA = nejdůležitější obchodní partner** EU (export přes 500 mld. € ročně, miliony pracovních míst).
- **Dohoda z léta**:
 - zajistila přístup na trh pro evropský průmysl,
 - poskytla evropským firmám **relativní výhodu** oproti konkurentům, kteří čelí vyšším clům v USA.
- EU si vždy bude stanovovat **vlastní standardy a regulace** (environmentální, digitální).
- Předsedkyně Komise: **nevěří v cla** – jsou to daně, ale dohoda zajišťuje stabilitu v době globální nejistoty.
- Obchodní válka s USA by byla katastrofou.
- Geopolitické prostředí: posilující vazby Číny, Ruska a KLDR → nutnost posílit **nezávislost Evropy**.

Dvě priority pro EU

1. **Diversifikace a partnerství**
 - 80 % obchodu EU je s jinými partnery než USA → nutnost využít příležitostí.
 - Posilování globálních pravidel skrze bilaterální dohody (Mexiko, Mercosur, Indie).
 - Spolupráce s podobně smýšlejícími zeměmi (např. CPTPP).
 - Cíl: posílení dodavatelských řetězců, otevření trhů, snížení závislostí, posílení ekonomické bezpečnosti.
2. **Evropa musí převzít iniciativu tam, kde jiní ustoupili**
 - **Věda a výzkum**: „Choose Europe“ balíček 500 mil. € na přilákání a udržení špičkových vědců.
 - **Globální zdraví**: EU povede novou **iniciativu pro odolnost globálního zdravotnictví**.
 - Odmítání dezinformací ohrožujících očkování a zdravotní pokrok.

6. Ruské útoky a eskalace

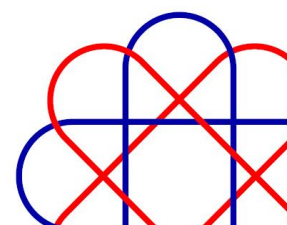
- Největší útok drony a balistickými raketami v jediném dni.
- Útok na vesnici v Doněcku – přes 20 mrtvých.
- Více než 10 ruských dronů narušilo vzdušný prostor Polska a Evropy – solidarita s Polskem.

Reakce Evropy na Rusko

- Potřeba většího tlaku a sankcí – 19. sankční balík.
- Rychlejší odstřižení od ruských fosilních paliv.
- Hledání způsobu, jak zapojit třetí země a postihnout tzv. shadow fleet.

Podpora Ukrajiny

- EU poskytla už téměř 170 mld. € vojenské a finanční pomoci.
- Nový plán financování – využití zmrazených ruských aktiv jako záruky pro úvěr na obnovu a obranu Ukrajiny.
- Nový program „Qualitative Military Edge“ – investice do kapacit ukrajinské armády, zejména dronů.
- EU poskytne 6 mld. € a vytvoří **dronovou alianci** s Ukrajinou.

Evropská obrana

- NATO zůstává klíčové, ale Evropa musí budovat vlastní obrannou kapacitu.
- 800 mld. € investováno do obrany, včetně programu **SAFE** (150 mld. € na společné nákupy, již plně obsazen).
- Bonusy pro země podporující Ukrajinu nebo nakupující ukrajinskou techniku.
- Podpora východního křídla (od Baltu po Černé moře) → iniciativy:
 - **Eastern Flank Watch**,
 - **reálný čas satelitního sledování**,
 - **„dronová zed“ v Pobaltí**,
 - jasná garance obrany každého cm evropského území.
- Příprava **mapy společných obranných projektů do roku 2030** a zavedení „evropského obranného semestru“.

Budoucnost Evropy a rozšíření

- Nezávislost = možnost určovat vlastní osud.
- Stejná idea, která spojila Evropu po roce 1989, platí i dnes.
- Přibližování budoucích členů (Ukrajina, Moldavsko, Západní Balkán) → investice, reformy, integrace do jednotného trhu.
- Jen **sjednocená a rozšířená Evropa** může být nezávislá.
- Cíl: uskutečnit **další znovusjednocení Evropy**.

7. Konflikt Izrael – Palestina

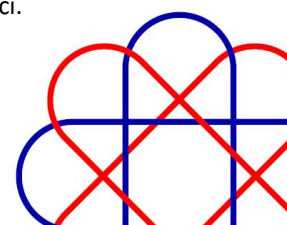
- **Humanitární katastrofa v Gaze**: hladomor, zabíjení civilistů, matky držící mrtvé děti – nepřijatelné, hlad nesmí být zbraní války.
- **Systematické kroky ohrožující dvoustátní řešení**:
 - finanční ochromení Palestinské samosprávy,
 - plány osad v oblasti E1 (oddělení Západního břehu od Východního Jeruzaléma),
 - extremistická prohlášení a kroky izraelských ministrů, které podněcují násilí.
- **Evropská reakce**:
 - EU největším poskytovatelem humanitární pomoci Palestincům,
 - nutnost jednat jednotně a překonat paralýzu.
- **Navrhovaná opatření**:
 1. Komise sama: pozastavení bilaterální podpory Izraeli (s výjimkou práce s občanskou společností a institucemi jako Yad Vashem).
 2. Rada: sankce na extremistické ministry a násilné osadníky, částečné pozastavení asociační dohody o obchodu.
 3. Zřízení **Palestine donor group** – nástroj pro rekonstrukci Gazy, ve spolupráci s regionálními a mezinárodními partnery.
- **Postoj k Izraeli a Hamasu**:
 - solidarita s Izraelem po útocích Hamásu (7. října),
 - Hamas je teroristická organizace bez místa v budoucím uspořádání,
 - cíle: propuštění rukojmích, neomezený přístup humanitární pomoci, okamžité příměří,
 - dlouhodobě: dvoustátní řešení – bezpečný Izrael a životaschopná Palestinská samospráva bez Hamásu.

8. Svobody, demokracie a právní stát

- Evropa = ochrana **základních svobod**: svoboda rozhodovat, vyjadřovat se, cestovat, volit, milovat, modlit se, žít v uinii rovnosti.
- Demokracie a právní stát jsou jejich garantem.
- **Nový cyklus právního státu**:
 - včasná detekce problémů a jejich řešení dialogem,
 - integrovaný roční cyklus s jasnými milníky.
- Silnější propojení mezi **fondy EU a respektováním právního státu** (platí nyní i do budoucna).

Dezinformace a ochrana demokracie

- Dezinformace a manipulace podkopávají důvěru v pravdu i demokracii.
- Návrh: **European Democracy Shield** → posílení kapacit pro monitoring a odhalování manipulací.

- Zřízení **Evropského centra pro demokratickou odolnost** – propojení expertízy členských států a sousedních zemí.

Svoboda médií a boj s dezinformacemi

- Tradiční média, zejména ve **venkovských oblastech**, zanikají → vznikají „**zpravodajské pouště**“, kde se šíří dezinformace.
- **Nezávislá média** jsou zásadní pro demokracii, dohled nad mocí a boj s korupcí.
- Autokraté vždy jako první krok usilují o ovládnutí médií.
- **Nový Media Resilience Program:**
 - podpora nezávislé žurnalistiky a mediální gramotnosti,
 - více financí v příštím rozpočtu,
 - využití nástrojů EU na podporu lokálních a nezávislých médií.
- Svobodný tisk = **páteř demokracie**.

Sociální sítě a ochrana dětí

- Sociální sítě přinášejí benefity, ale i **rizika pro děti**: kyberšikana, nevhodný obsah, podpora sebepoškozování, algoritmy vytvářející závislost.
- Rodiče se cítí bezmocní proti „tsunami big tech“.
- Předsedkyně Komise: „**Rodiče, ne algoritmy, mají vychovávat děti.**“
- Inspirace Austrálií: zvažuje se **věkové omezení přístupu k sociálním sítím**.
- Do konce roku komise expertů doporučí nejlepší přístup pro EU.
- Cíl: **posílit rodiče a zajistit bezpečnější online prostředí pro děti**.

9. Migrace a azyl

- EU navrhuje **zvýšení rozpočtu na migraci a správu hranic** na trojnásobek.
- Potřeba systému, který je **lidský, ale ne naivní**.
- Problém: jen 20 % odmítnutých žadatelů o azyl se skutečně vrací → nutnost **společného evropského návratového systému**.
- **Nový azylový a migrační pakt** je přísný, ale spravedlivý – musí ho plně implementovat všechny státy.
- Rozhodovat musí Evropa, ne pašeráci.
- Opatření proti pašerákům:
 - spolupráce se sociálními sítěmi a aerolinkami,
 - sledování finančních toků,
 - **nový sankční režim** proti pašerákům a obchodníkům s lidmi.
- **Žádný pašerák nesmí zůstat nepotrestán.**

10. Klima a katastrofy

- Léto přineslo ničivé požáry – shořel více než **milion hektarů půdy** (třetina rozlohy Belgie).
- Požáry se stávají častějšími a ničivějšími v důsledku klimatických změn.
- EU musí **posílit vlastní kapacity**.
- Návrh: vybudovat **nový evropský vrtulník pro hašení požárů** a celkově posílit evropský protipožární systém.

